

Hemşirelik Öğrencilerinin Zaman Yönetimi Becerilerinin Belirlenmesi

Determination Of Nursing Students' Time Management Skills

Ceylan Bıçkıcı , Serap Torun

SHYD 2021;8(1):65-76
doi:10.5222/SHYD.2021.10327

Cite as: Bıçkıcı C, Torun S. Hemşirelik öğrencilerinin zaman yönetimi becerilerinin belirlenmesi. Sağlık ve Hemşirelik Yönetim Dergisi. 2021;8(1):65-76.

Öz

Amaç: Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinin zaman yönetimi becerilerinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Tanımlayıcı tasarımda yapılan araştırmanın evrenini bir kamu üniversitesinin sağlık bilimleri fakültesi hemşirelik bölümünde öğrenim gören 914 öğrenci oluşturmuştur. Çalışmada örneklem seçimine gidilmeyerek, katılımda istekli olan tüm öğrenciler çalışmaya alınmış ve 593 öğrenci araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Araştırmada, araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu ile Britton ve Tesser tarafından 1991'de beşli likert tarzda geliştirilen "Zaman Yönetimi Envanteri" kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde Mann Whitney U, Kruskal Wallis, Bonferroni testleri ve Post Hoc analizi yapılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin zaman yönetimi ölçeği puan ortalamalarının yüksek düzeyde olduğu; cinsiyet, yaş, çalışma durumu, okudukları sınıf düzeyi, barınma yeri ve ekonomik durumu değişkenleri ile ölçek boyutları arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişkiler olduğu saptanmıştır (p<0,05). Ayrıca, öğrencilerin okudukları lise türü, yaşadıkları yer ve aile tipleri değişkenleri ile ölçek puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar olmadığı bulunmuştur.

Sonuç: Araştırmanın sonucunda 21 yaş ve üzerinde olan, son sınıfta okuyan, ailesiyle yaşayan öğrencilerin zamanı daha iyi yönettikleri sonucuna varılmıştır. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre zaman harcatıcılarından daha fazla kaçındıkları belirlenmiştir. Ayrıca, hemşirelik öğrencilerinin zaman yönetimi becerilerinin yüksek düzeyde olduğu saptanmıştır.

Anahtar sözcükler: Hemşire, öğrenci, zaman, zaman yönetimi

Abstract

Aim: This study was carried out to determine the time management skills of nursing students.

Method: The population of the descriptive study consisted of 914 students studying at the faculty of health sciences nursing department of a public university. All students who were willing to participate were included in the study and 593 students formed the sample of the study. In the study, the personal information form prepared by the researcher and the "Time Management Inventory" developed by Britton and Tesser in 1991 in a five-point Likert style were used. Mann -Whitney U, Kruskal -Wallis, Bonferroni tests and post-hoc analysis were used to evaluate the data.

Results: It was found that the time management scale scores of the students participating in the study were high and there were statistically significant relationships between the variables of gender, age, working status, class level, accommodation and economic status and scale dimensions (p<0.05). In addition, it was found that there were no statistically significant differences between the variables of the high school type in which the students studied, their place of residence, family types, and the scale scores.

Conclusion: As a result of the study, it was concluded that students aged 21 and over, studying in their last year of education and living with their families had managed their time better. It has been determined that female students avoided spending extra time more than male students. In addition, it was found that nursing students' time management skills are at a high level.

Keywords: Nurse, student, time, time management

Received / Geliş:
07.10.2020

Accepted / Kabul:
19.03.2021

Published Online / Online Yayın:
28.04.2021

Corresponding author /
Sorumlu yazar:

Ceylan BİÇKİCİ
Çukurova Üniversitesi, Sağlık
Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik
Anabilim Dalı, Adana
✉ ceylanazrak01@gmail.com
ORCID: 0000-0003-1737-2452

S. Torun 0000-0002-1651-2735
Çukurova Üniversitesi, Sağlık
Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik
Anabilim Dalı, Adana

Extended Abstract

Introduction: Human being is a social entity who wants to live together. The desire to live together requires the presence of some authorities in terms of management and organization. The concept of time for meeting these needs has been a term that people have emphasized throughout history.

Background: In daily life, individuals are unaware of the passage of time. However, effective and efficient use of time, which is an element that makes life meaningful, is only possible by managing it well. With a good time management, the desired goals can be reached in the most accurate and appropriate time. The use of time management in the field of health provides the maintenance of patient care and treatment without interruption and provides the convenience of planning every moment of the day efficiently. Nurses, one of the important team members of the health care system, take part in all efforts to protect and improve the health of the individual, family and society in case of illness. Nurses are obliged to control and manage the events experienced by self-management while performing their duties. In this descriptive study, it was aimed to determine the time management skills of nursing students. In the study, a questionnaire was applied to examine the time management skills of nursing students. A personal information form consisting of 13 questions and a time management inventory with 27 questions developed by Alay and Koçak (2002) were used in the survey study.

Method: The study was planned to be conducted on 914 students studying at a state university, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing. Thus, the sample selection was not made in the study, and it was aimed to be evaluated by the students willing to participate in the study. For this purpose, 593 students who were willing to participate in the study were examined. SPSS 23.0 package program was used to evaluate the data. In the evaluation of the data obtained, categorical measurements were expressed as numbers and percentages, while continuous measurements were given as mean and standard deviation. In determining the differences between students' time management total scale size and subscale size, the Mann-Whitney U test was used for binary variables and Kruskal-Wallis tests were used for more than two variables, since the relevant parameters did not show normal distribution. The Bonferroni method, one of the post-hoc analyzes, was used to determine the differences between the groups for the values found significant in the Kruskal-Wallis test.

Results: It was observed that there were statistically significant correlations among the variables of gender, age, working status, class level, accommodation and economic status of the students participating in the study and the dimensions of the scale ($p < 0.05$), while any statistically significant differences between scale scores, and the variables of high school type, place of residence and family types were not detected.

Conclusion: As a result of the study, it was concluded that students aged 21 and over, studying in their last year and living with their families, manage their time better. It has been determined that female students avoid spending time more often than male students. In line with these results, it is recommended that as role models for students, lecturers should be consulted, and also trainings for the development of students' time management skills should be provided.

Giriş

İnsan, birlikte yaşama isteği olan sosyal bir varlık olup bir arada yaşama isteği, yönetim ve örgütlenme açısından bazı güç ve disiplin kaynaklarına gereksinim duyulmasına neden olmaktadır (Kaplan, 2009). Bu gereksinimlerin karşılanabilmesi için zaman kavramı da tarih boyunca insanların birlikte çalışmada önemini vurguladıkları bir disiplin olmuştur.

Rekabetçi koşulların giderek acımasız bir durum aldığı günümüzde, bir meslek üyesi olarak çalışan insanlar, toplum ve örgütlerin kısıtlı zaman diliminde birçok işi yerine getirmekle yükümlü oldukları görülmektedir (Ören, 2016).

Sağlık alanında zamanın etkin yönetimi, hasta bakım ve tedavisini aksamadan devam ettirmede ve tüm çalışanların günün her anını verimli bir şekilde planlamasını sağlamaktadır (Karaçor, Çatır ve Sakallı, 2019). Sağlık bakım ekibinin önemli bir üyesi olan hemşireler, sorumlu olduğu toplumun sağlığını korumak ve güçlendirmek, hastalık durumunda ise tedaviye destek olmaya yönelik işlevlerin birçok aşamasında görev almaktadırlar. Hemşireler, görevlerini yerine getirirken farklı meslek üyeleriyle bir şekilde çalışmakta ve bu bütüncül sağlık hizmeti sunum görevini yerine getirirken zamanı etkin yönetmek zorunda kalmaktadır.

Hemşirelik hizmetlerinde zaman yönetimi sürecinin uygulanmasının amacı; hemşirenin gerek bakım uygulamalarını yaparken gerekse rutin işlerini yürütmeye, kendisinden beklenenleri yeterli zaman diliminde planlama ve uygulamasını sağlamak olmaktadır. Bu şekilde zamanın etkin yönetimi, hasta bakımına ayrılan sürenin verimli bir şekilde kullanılmasını sağlarken zaman yetersizliğinden doğacak gerilim ve sorunlar da engellenmektedir (Kaplan, 2009). Hemşirelik öğrencilerinin zaman yönetimine ilişkin görüşlerinin alındığı bir çalışmada, katılımcılar iyi yönetilen zamanı; bireysel anlamda kariyeri daha iyi

planlama ve geleceğe hazırlanma, daha fazla öğrenme, yeni gelişmeleri izleme, aile ve diğer insanlara daha fazla zaman ayırma, eğlenme, yeni düşünceler yaratma için fırsat sağlamak şeklinde ele almışlardır (Uysal, Sözeri, Selen ve Bostanoğlu, 2017). İnsan yaşamında bireyin şekillenmesi ve amaç belirlemesine en fazla etki eden etmenlerden biri eğitim süreci olmaktadır. Eğitim öğretim yaşamında gerek derslerde gerek ders dışı etkinliklerde, zaman yönetimi becerisinin uygun bir biçimde kullanılması ve geliştirilmesi gerekmektedir. Bu becerilerin gerçekleştirilmesi bireylerin kendilerini en doğru şekilde anlatmasını, ilişkilerini sağlıklı yürütmesini ve beraberinde başarılı olmasını sağlamaktadır. Bu bağlamda çalışma, hemşirelik öğrencilerinin zaman yönetimi becerileri açısından ne düzeyde olduklarını belirlemek, bu konuda eksikliklerini ortaya koymak ve zaman yönetimi açısından farkındalık kazandırmak amacıyla yapılmıştır.

Yöntem

Araştırmanın Amacı ve Türü: Tanımlayıcı tipte yürütülen araştırmada, hemşirelik öğrencilerinin zaman yönetimi becerilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Araştırma Soruları: Araştırmada;

- Öğrencilerin zaman yönetimi becerileri ne düzeydedir?
- Öğrencilerin zaman yönetimi becerileri ile kişisel özellikleri arasındaki ilişki ne düzeydedir? sorularına yanıt aranmıştır.

Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zamanı: Araştırma, Akdeniz bölgesinde yer alan bir kamu üniversitesi sağlık bilimleri fakültesinde, 2019-2020 güz döneminde öğrenim gören hemşirelik öğrencileriyle yapılmıştır.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi: Araştırmanın evrenini, bir kamu üniversitesi sağlık bilimleri fakültesi hemşirelik bölümünde öğrenim gören 914 öğrenci oluşturmuştur. Çalışmada örneklem seçimine gidilmemiş olup çalışmaya katılmaya istekli olan ve veri toplama aracını eksiksiz dolduran 593 öğrenci, çalışmanın örneklemi oluşturmuştur. Araştırmaya katılma ölçütü olarak; araştırmaya katılmaya gönüllü olmak, 18 yaş ve üzerinde olma ve örgün eğitim alıyor olma dikkate alınmıştır. Araştırmanın evreni temsil oranı %64,8 olarak bulunmuştur.

Verilerin Toplama Aracı: Araştırmada veri toplama aracı olarak “Kişisel Bilgi Formu” ve “Zaman Yönetimi Envanteri (ZYE)” kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu: Bu formda, öğrencilerin yaş, cinsiyet, sınıf, mezun olduğu lise türü, öğretim durumu, yaşadığı yer, aile tipi, çalışma durumu, barınma ortamı, algılanan ekonomik durum, haftada eğlence-hobi amaçlı kullanılan saat, eğlence-hobi amaçlı kullandığı araçlar ve zaman yönetimi ile ilgili herhangi bir kursa katılım durumuna yönelik toplam 13 soru yer almaktadır.

Zaman Yönetimi Envanteri (ZYE): 1991 yılında Britton ve Tesser tarafından kullanılan ZYE geçerlik ve güvenilirliği 2002 yılında Alay ve Koçak tarafından yapılmıştır. Toplam 27 sorudan oluşan ZYE'nin üç alt boyutu bulunmaktadır. Bunlar; “Zaman Planlaması (ZP)” alt boyutu 16, “Zaman Tutumları (ZT)” alt boyutu 7 ve “Zaman Harcattırıcıları (ZH)” alt boyutu 4 sorudan oluşmaktadır. 5'li Likert tarzda olan ölçek, “hiç-1, ara sıra-2, sık sık-3, çok sık-4, her zaman-5” şeklinde puanlanmaktadır. Puanlamada “1 en düşük ve 5 en yüksek” puan olarak alınmıştır. Ölçekte yer alan 16, 18, 22, 23, 24, 25, 26 ve 27. maddeler ters anlamlı olduğundan puanlama yapılırken “her zaman 1 ile hiç 5” puan olacak şekilde hesaplama yapılmıştır. ZYE'den alınabilecek en yüksek puan 135 iken, en düşük puan 27 olup, ölçek puanı arttıkça zaman yönetimini kullanma düzeyi de olumlu yönde artmaktadır.

Verilerin Toplanması: Araştırmacılar sınıf ortamında katılımcılara kendini ve çalışmayı tanıttıktan sonra veri toplama araçlarını elden dağıtmış, doldurulması için 20 dakika süre vererek, daha sonra geri toplamıştır.

Verilerin Değerlendirilmesi: Araştırmada, verilerin istatistiksel analizinde SPSS 23.0 paket programı kullanılmıştır. Kategorik ölçümler sayı ve yüzde olarak, sürekli ölçümlerse ortalama ve standart sapma olarak özetlenmiştir. Çalışmada yer alan parametrelerin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemede Shapiro-Wilk testi kullanılmıştır. Gruplar arasında dağılımlar kontrol edilerek ikili değişkenlerde Mann Whitney u testi, ikiden fazla değişkenlerde Kruskal Wallis testleri kullanılmıştır. 2'den fazla gruplarda farklılıkların kaynağını belirlemede Post Hoc analizlerinden Bonferroni yöntemine başvurulmuştur. Tüm testlerde istatistiksel önemlilik düzeyi 0,05 olarak alınmıştır.

Araştırmanın Etik Yönü: Bu çalışmanın yapılabilmesi için bir kamu üniversitesinin tıp fakültesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulundan 04.10.2019 tarih ve 92 sayılı etik kararı etik onay alınmıştır. Ayrıca, araştırmanın yapıldığı kurumdan yazılı izin alınmıştır. Ölçeğin Türkçe uyarlamasını yapan Alay ve Koçak'tan da, e-posta yoluyla kullanım izni alınmıştır. Araştırmaya katılan öğrenci hemşirelerden de sözlü bilgilendirilmiş onam alındıktan sonra veriler toplanmıştır.

Araştırmanın Sınırlılıkları: Araştırmadan elde edilen bulgular, bir kamu üniversitesinin hemşirelik bölümünde öğrenim gören öğrencilerden toplanan verilere dayanmakta olup sonuçlar genellenemez.

Bulgular

Çalışmaya katılan hemşirelik öğrencilerinin tanıtıcı özelliklerine ilişkin dağılım Tablo 1'de özetlenmiştir.

Tablo 1. Hemşirelik öğrencilerinin tanıtıcı özelliklerinin dağılımı (N: 593)

		Sayı (n)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	451	76,1
	Erkek	142	23,9
Sınıf	Bir	134	22,6
	İki	158	26,6
	Üç	126	21,2
	Dört	175	29,5
Mezun olduğu lise türü	Fen	33	5,6
	Anadolu	492	83,0
	Düz	36	6,1
	Meslek	32	5,4
Yaşanılan yer	Köy	61	10,3
	İlçe	199	33,6
	İl	333	56,2
Barınma ortamları	Ailesiyle birlikte	337	56,8
	Akraba yanı	25	4,2
	Yurt	177	29,8
	Öğrenci evi	54	9,1
Çalışma durumu	Çalışıyor	42	7,1
	Çalışmıyor	551	92,9
Zaman yönetimi ile ilgili herhangi bir kursa katılım	Evet	26	4,4
	Hayır	567	95,6
Algılanan ekonomik durum	Kötü	88	14,8
	Orta	406	68,5
	İyi	99	16,7
Aile tipi	Çekirdek aile	507	85,5
	Geniş aile	68	11,5
	Parçalanmış aile	18	3,0
Ortalamalar			
Yaş (n=593)		20,63±1,69 (min18- max 30)	
Haftada ortalama eğlence, hobi amaçlı harcadığınız saat (n=593)		12,42± 12,38 (min0-max 40)	

Hemşirelik bölümünde eğitim gören 593 öğrencinin yaş ortalamaları 20,63±1,69 yıl, %76,1'inin kadın, %83,0'ünün Anadolu lisesinden mezun oldukları ve %56,2'sinin il merkezlerinde yaşadıkları belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerden %4,4'ünün zaman yönetimi ile ilgili bir kursa katıldıkları, %68,5'i algıladıkları ekonomik durumlarını orta düzey şeklinde tanımladıkları, %85,5'inin aile yapısının çekirdek aile tipinde olduğu saptanmıştır.

Öğrencilerin barınma ortamları incelendiğinde, %56,8'inin ailesiyle birlikte yaşadıkları belirlenirken, %92,9'unun herhangi bir işte çalışmadıkları, haftada eğlence, hobi amaçlı kullandıkları zamanın ortalama 12,42±12,38 saat olduğu belirlenmiştir.

Tablo 2'de, araştırmada kullanılan ölçek ve alt boyutlarından elde edilen puan ve güvenilirlik katsayı değerleri özetlenmiştir.

Tablo 2. Zaman Yönetimi Envanteri toplam ve alt boyut puan ortalamalarının aralarındaki ilişki (N: 593)

Değerler	Parametreler			Güvenirlilik Değerleri (Cronbach Alpha)	Shapiro-Wilk	p
	Ortalama	SS	Min-Maks			
Zaman Planlaması	48,11	10,84	18-76	0,881	0,055	0,000*
Zaman Tutumları	22,74	3,49	10-33	0,783	0,083	0,000*
Zaman Harcaticılar	13,73	2,67	4-20	0,785	0,125	0,000*
Toplam	84,37	12,43	48-116	0,825	0,050	0,001*

* p<0,05

Araştırmada kullanılan ölçeklerden elde edilen puanların normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek örneklem Kolmogorov-Smirnov testi sonuçları tabloda görülmektedir. Analize göre zaman yönetimi toplam ölçek boyutu ve alt ölçek boyutlarından elde edilen sonuçlar istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p<0,05$). Güvenirlilik katsayıları incelendiğinde; toplam ölçek boyutunun güvenirlilik kat sayı değeri $\alpha=0,825$, ZP alt boyutu güvenirlilik kat sayı değeri $\alpha=0,881$, ZT alt boyutu güvenirlilik kat sayı değeri $\alpha=0,783$ ve ZH alt boyutu güvenirlilik kat sayı değeri $\alpha=0,785$ şeklinde bulunmuştur. Ölçeklerin güvenirlilik katsayı değerlerinden elde edilen sonuçlar doğrultusunda ZT ve ZH alt boyutlarının oldukça güvenilir olduğu, toplam ölçek boyutu ve ZP alt boyutunun ise yüksek derecede güvenilir oldukları belirlenmiştir (Tablo 2).

Tablo 3. Zaman Yönetimi Envanteri toplam ve alt boyut puan ortalamalarının öğrencilerin tanıtıcı özelliklerinin Mann Whitney u testi ile incelenmesi (N: 593)

Ölçek boyutları	Değişkenler	n	Ortalama	SS	U	p
Cinsiyet						
Zaman Planlaması	Kız	451	48,40	10,31	30440,5	0,374
	Erkek	142	47,48	11,46		
Zaman Tutumları	Kız	451	22,46	3,62	31407,0	0,729
	Erkek	142	22,40	3,04		
Zaman Harcattırıcılar	Kız	451	14,03	2,46	23974,5	0,000*
	Erkek	142	12,76	3,08		
Zaman Yönetimi Envanteri Toplamı	Kız	451	84,91	12,31	28751,0	0,066
	Erkek	142	82,66	12,70		
Yaş						
Zaman Planlaması	20 yaş ve altı	292	47,03	10,79	38126,5	0,005*
	21 yaş üzeri	301	49,30	10,29		
Zaman Tutumları	20 yaş ve altı	292	22,44	3,81	43202,5	0,720
	21 yaş üzeri	301	22,45	3,14		
Zaman Harcattırıcılar	20 yaş ve altı	292	13,86	2,41	41759,5	0,291
	21 yaş üzeri	301	13,60	2,91		
Zaman Yönetimi Envanteri Toplamı	20 yaş ve altı	292	83,34	12,80	39551,0	0,035*
	21 yaş üzeri	301	85,36	12,00		
Çalışma durumu						
Zaman Planlaması	Çalışıyor	42	46,11	11,48	9960,5	0,132
	Çalışmıyor	551	48,34	10,52		
Zaman Tutumları	Çalışıyor	42	22,47	3,44	11062,0	0,633
	Çalışmıyor	551	22,45	3,49		
Zaman Harcattırıcılar	Çalışıyor	42	12,92	2,76	9289,0	0,032*
	Çalışmıyor	551	13,79	2,66		
Zaman Yönetimi Envanteri Toplamı	Çalışıyor	42	81,52	13,84	9999,5	0,142
	Çalışmıyor	551	84,58	12,30		
Kurs alma durumu						
Zaman Planlaması	Evet	26	49,84	11,15	6986,5	0,652
	Hayır	567	48,10	10,57		
Zaman Tutumları	Evet	26	21,92	3,47	6820,0	0,517
	Hayır	567	22,47	3,48		
Zaman Harcattırıcılar	Evet	26	12,76	2,56	5504,5	0,028*
	Hayır	567	13,77	2,67		
Zaman Yönetimi Envanteri Toplamı	Evet	26	84,53	13,06	7123,0	0,771
	Hayır	567	84,36	12,41		

“Zaman Yönetimi Envanteri” toplam ve alt boyut puan ortalamaları ile öğrencilerin tanıtıcı özelliklerinin karşılaştırılması Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3’te yer alan bulgulardan istatistiksel olarak anlamlı çıkanlar incelendiğinde, kadınların ZH alt boyut puan ortalamasının erkek öğrencilere göre yüksek olması ve istatistiksel açıdan anlamlı bulunması; kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre zaman harcattırıcılardan daha fazla kaçındıkları göstermektedir ($p < ,005$).

Yaş bağımsız değişkeniyle yapılan karşılaştırmada; 21 yaş üzerinde olan öğrencilerin ölçek toplamında ve ZP alt boyutunda, 20 yaş ve altında olan öğrencilerden istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde yüksek puan aldığı ve zamanlarını daha iyi planladıkları ve zaman yönetimi konusunda beceri düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Herhangi bir işte çalışmayan öğrencilerin ZH alt boyut puan ortalamalarının çalışan öğrencilere göre yüksek olması ve istatistiksel açıdan anlamlı bulunması, bu öğrencilerin zaman harcatıcılarından daha fazla kaçındıklarını göstermiştir ($p<,005$).

Öğrencilerden zaman yönetimi konusunda herhangi bir kursa katılmayanların ZH alt boyut puan ortalamalarının, kurs alan öğrencilere göre istatistiksel açıdan anlamlı yüksek bulunması, bu öğrencilerin zaman harcatıcılarından daha fazla kaçındıkları belirtmektedir ($p<,005$).

Tablo 4'te yer alan bulgulardan istatistiksel olarak anlamlı çıkan bulguların Post Hoc Bonferroni analiz sonuçlarına bakıldığında, dördüncü sınıfta eğitim gören öğrencilerin ölçek toplam puan ortalaması, ikinci sınıfta eğitim gören öğrencilere göre istatistiksel açıdan yüksek ve anlamlı bulunurken ($p=,004$), benzer şekilde ZP alt boyut puan ortalamalarının, ikinci ($p=,000$) ve üçüncü sınıfta ($p=,021$) eğitim gören öğrencilerin puan ortalamalarından daha yüksek olduğu ve istatistiksel açıdan anlamlı bulunduğu görülmüştür ($p<,001$).

Ailesiyle birlikte yaşayan öğrencilerin ölçek toplam ($p=,021$) ve ZP ($p=,025$) alt boyut puan ortalamasının yurtda yaşayan öğrencilere göre yüksek olduğu ve istatistiksel açıdan anlamlı olduğu saptanmıştır ($p<,05$).

Öğrencilerin ekonomik durumlarına ilişkin algıları ile yapılan karşılaştırmada; algısı orta düzeyde olan öğrencilerin ZH alt boyut puan ortalamasının, algısı iyi olan öğrencilere göre istatistiksel açıdan daha yüksek olduğu ve anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p=,034$).

Öğrencilerin mezun oldukları lise türleri, yaşadıkları yer ve aile yapıları değişkenleri ($p>,050$) ile ölçek toplam puan ortalaması ($p=,630$) ve ZP ($p=,536$), ZT ($p=,994$), ZH ($p=,358$) alt boyut puan ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olmadığı saptanmıştır (Tablo 4).

Tablo 4. Zaman Yönetimi Envanteri toplam ve alt ölçek boyutu puan ortalamaları açısından farklılıklarının Kruskal Wallis testi ile incelenmesi (N=593)

	n	ZP	ZT	ZH	ZYE
Barınma yerleri					
Ailesiyle (1)	337	49,23±10,11	22,44±3,39	13,83±2,67	85,51±11,94
Akraba (2)	25	44,52±12,83	22,96±3,27	13,44±2,48	80,92±14,07
Yurt (3)	177	46,46±10,77	22,20±3,67	13,70±2,65	82,37±12,63
Öğrenci evi (4)	54	48,94±11,07	23,07±3,50	13,38±2,89	85,40±13,19
X²		8,825	3,252	3,303	9,696
p		0,032*	0,354	0,347	0,021
Post Hoc Analiz Anlamlı Fark		1-3; p=0,025	Farklılık yok	Farklılık yok	1-3; p=0,032
Algılanan ekonomik durum					
Kötü	88	47,12±12,49	22,60±3,56	13,68±3,02	83,40±14,05
Orta	406	48,06±10,19	22,34±3,50	13,87±2,57	84,28±12,23
İyi	99	49,63±10,37	22,75±3,35	13,20±2,72	85,59±11,74
X²		1,296	1,069	6,753	0,673
p		0,523	0,586	0,034*	0,714
Post Hoc Analiz Anlamlı Fark		Farklılık yok	Farklılık yok	2-3; p=0,044*	Farklılık yok
Okudukları sınıf düzeyi					
Birinci	134	48,20±9,87	22,26±3,69	13,97±2,39	84,44±11,98
İkinci	158	45,96±10,83	22,37±3,66	13,87±2,33	82,20±13,01
Üçüncü	126	47,29±10,86	22,46±3,65	13,75±2,75	83,51±12,94
Dördüncü	175	50,82±10,24	22,65±3,02	13,41±3,08	86,88±11,48
X²		21,216	0,886	3,182	13,258
p		0,000*	0,829	0,364	0,004*
Post Hoc Analiz Anlamlı Fark		4-2; p=0,000* 4-3; p=0,021*	Farklılık yok	Farklılık yok	4-2; p=0,003*
Mezun olduğu lise					
Fen	33	45,75±9,80	22,69±3,81	13,24±2,85	81,69±12,44
Anadolu	492	48,31±10,51	22,46±3,45	13,83±2,56	84,61±12,32
Düz	36	47,97±11,95	22,55±3,44	13,25±3,34	83,77±13,17
Meslek	32	48,90±11,33	21,93±3,74	13,18±3,24	84,03±13,51
X²		2,180	0,078	3,229	1,734
p		0,536	0,994	0,358	0,630
Yaşadıkları yer					
Köy	61	46,80±10,72	22,67±3,15	13,88±2,89	83,36±11,76
İlçe	199	48,88±10,24	22,73±3,60	13,66±2,65	85,29±11,55
İl	333	48,02±10,78	22,24±3,47	13,74±2,65	84,00±13,04
X²		1,294	2,565	0,404	1,110
p		0,524	0,277	0,817	0,574
Aile tipleri					
Çekirdek	507	48,25±10,49	22,44±3,53	13,77±2,62	84,46±12,42
Geniş	68	48,17±11,78	22,66±2,80	13,63±2,97	84,47±12,98
Parçalanmış	18	46,33±9,15	21,94±4,54	13,05±2,95	81,33±10,92
X²		0,818	0,730	2,187	1,940
p		0,664	0,694	0,335	0,379

* p<0,05, ** Kruskal Wallis testi, Gruplar arasındaki farklılıkları belirlemede Post Hoc analizi

Tartışma

Çalışmaya katılan öğrencilerin %76,1'inin kadın, yaş ortalamasının 20,63±1,69 yıl olduğu ve sınıf dağılımının uyumlu olduğu görülmüştür (Tablo 1). Yapılan benzer çalışmalarda kadın öğrencilerin çoğunlukta olduğu ve yaş ortalamalarının bu çalışmaya yakın olduğu belirlenmiştir (Köse, Çınar, Akduran, 2012; Nayak, 2019).

Çalışmada öğrencilerin mezun oldukları lise türleri incelendiğinde, %83'ünün Anadolu lisesi mezunu, %6,1'inin ise düz lise mezunu olduğu saptanmıştır (Tablo 1). Lafçı ve Öztunç'un (2015) yaptığı çalışmada, %68,1'inin düz lise mezunu, Erzincanlı, Zaybak ve Khorshid'in (2015) çalışmasında ise %50,2'sinin fen- Anadolu lisesi mezunu oldukları bildirilmiştir. Hemşire öğrencilerle yapılan çalışmalar arasındaki bu farklılığın nedeni, Türkiye'deki ortaöğretim kurumlarında son yıllarda yapılan düzenlemeler ile açıklanabilir.

Bu çalışmada, öğrencilerin %56,2'sinin il merkezinde yaşadıkları saptanırken, Lafçı ve Öztunç'un (2015) çalışmasında, benzer sonuçların bulunduğu gözlenmiştir. Bu sonuç, Türkiye koşullarında eğitim amaçlı köyden kente yoğun göçün yaşanmasının bir yansıması olarak değerlendirilebilir.

Çalışmada, öğrencilerin barınma durumu incelendiğinde, %56,8'inin ailesiyle birlikte kaldıkları belirlenirken, %29,8'inin yurttan yaşadıkları saptanmıştır (Tablo 1). Kibar, Fidan ve Yıldırım'ın (2014) üniversite öğrencileri ile yaptıkları çalışmada, öğrencilerin %47'sinin arkadaşlarıyla evde kaldıkları, Erdem, Piriñçi ve Dikmetaş (2005) çalışmasında ise öğrencilerin %36,6'sının aile yanında yaşadıkları bildirilmiştir.

Etkin bir zaman yönetiminin yapılabilmesi, öğrencilerde okul yüklerini hafifleteceği gibi alanları ile ilgili gelişen tıbbi gelişimler ve teknolojik yenilikleri izlemelerine de olanak tanıyacak önemli bir konu olmaktadır (Mirzaei, Oskouie ve Rafii, 2012). Bu çalışmada, zaman yönetimi ölçek toplam puan ortalaması 84,37 olarak bulunmuştur. Ölçek alt boyut puan ortalamaları sırasıyla; ZP 48,11, ZT 22,74 ve ZH 13,73 olarak saptanmıştır (Tablo 2). Elde edilen bu sonuçlar, hemşirelik öğrencilerinin zaman yönetimi konusunda becerilerinin ortalamasının üzerinde olduğunu belirlenmiş olup bu konuda yapılan diğer çalışmalarla (Kaya, Kaya, Palloş ve Küçük (2012) ile Yavaş, Öztürk, Açikel ve Özer (2012)) benzerlik göstermektedir.

Öğrencilerin tanıtıcı özelliklerinden cinsiyet değişkeni ile ZYE toplam ve ZP ve ZT ölçek alt puan ortalamaları arasındaki farklılıklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>,050$) (Tablo 3). Çolak, Akyürek, Abaoğlu ve Bumin (2018) ile Yavaş ve arkadaşlarının (2012) çalışmalarında da kadın öğrencilerle erkek öğrenciler arasında zaman yönetimi ölçek toplam puan ortalamasında bir farklılık olmadığı sonucuna varmışlardır. Yousefi ve arkadaşlarının (2017) yaptıkları çalışmada ise kadın öğrencilerin, erkek öğrencilere göre ölçek toplam puan ortalaması ve alt boyut puan ortalamalarının daha yüksek olduğu bildirilmiştir. Yapılan çalışmadan elde edilen bulgulara göre ailesiyle birlikte kalan 337 katılımcının %78,6'sının kadın, %21,4'ünün ise erkek olduğu belirlenmiştir. Elde edilen bu bulgunun, ailelerin erkek öğrencilere kadın öğrencilere göre daha fazla fırsat tanınmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu bulgunun, Türk toplumunda cinsiyetçi bakış açısından dolayı erkek egemen yapıda olan ailelerde beklenen bir sonuç olduğu söylenebilir.

Çalışmada yer alan öğrencilerin yaş grupları açısından ZT ve ZH ölçek alt boyutlarında puan dağılımının birbiriyle uyumlu olduğu saptanırken ($p>,05$), 21 yaş ve üzerindeki öğrencilerin ölçek toplamı ($p=,035$) ve ZP ($p=,005$) alt boyut puan ortalamalarının 20 yaş ve altındaki öğrencilere göre daha yüksek olduğu bulunmuştur (Tablo 3). Kaya ve arkadaşları (2012) yaptıkları çalışmada ise 20-22 yaş grubunda olan öğrencilerin ölçek toplamında diğer yaş gruplarına göre daha düşük puan ortalamasına sahip oldukları şeklinde farklı bir bulgu elde edilmiştir.

Çalışmada, öğrencilerin okudukları sınıfa göre ZT ve ZH ölçek alt boyutlarındaki puan ortalamalarının benzerlik gösterdiği ($p>,05$), ölçek toplam puan ortalaması ($p=,004$) ve ZP alt boyut ($p<,001$) puan ortalaması ile farklılıklar gösterdiği saptanmıştır (Tablo 4). Elde edilen sonuç, bilimsel yazında yer alan diğer çalışmalarda da vurgulandığı gibi hemşirelik öğrencilerinin sınıf düzeyi arttıkça zaman yönetimi konusundaki becerilerinin de arttığı anlamına gelmektedir (Ertuğ ve Faydalı, 2018). Nayak'ın (2019) Güney Hindistan'da yaptığı çalışmada da üçüncü sınıfta okuyan öğrencilerin diğer sınıflarda okuyan öğrencilere göre ZP alt boyutunda daha yüksek puan ortalamasına sahip olduğu belirtilmiştir. Bu çalışmada da dördüncü sınıf öğrencilerin ölçek toplam ve ZT alt boyutu puan ortalamasının yüksek olması, öğrencinin kendini tanıması, zamanı verimsiz kullanmasına neden olan etkenlerin farkına varması ve zamanı daha iyi planlamasına yönelik bilgi ve becerilerinin artması ile açıklanabilir.

Bu çalışmada, öğrencilerin mezun oldukları lise türlerine göre ölçek toplam ve bütün alt boyutları arasındaki dağılımların benzer olduğu saptanmıştır (Tablo 4). Anadolu lisesi mezunlarının toplam ölçek puan ortalamasının 84,61±12,32 ile en yüksek olduğu bulunmuştur. Lisans öğrencilerinde zaman yönetim becerilerini değerlendiren benzer çalışmalarda da örneklem grubunu farklı liselerde okuyan öğrencilerin oluşturduğu görülmektedir (Aydın ve Koçak, 2016). Farklılık gösteren

çalışmaların ise yurtdışında yapıldığı ve ayrımın devlet ile özel okul şeklinde olduğu görülmüştür (Meda ve ark., 2017; Shafii ve ark., 2018). Bu çalışmada Anadolu lisesi mezunlarının toplam ölçek puan ortalamasının en yüksek olması, ülkemizde ortaöğretim düzeyindeki yapılanma ve bu okulların eğitim kalitesiyle açıklanabilir.

Öğrencilerin yaşadıkları yer değişkeni ile ölçek toplam puan ortalaması ve bütün alt boyut puan ortalamaları arasındaki dağılımların benzerlik gösterdiği belirlenmiş olup (Tablo 4), diğer araştırma bulgularıyla uyum gösterdiği sonucuna varılmıştır (Çolak ve ark., 2018; Lafçı ve Öztunç, 2015).

Öğrencilerin barınma yeri değişkeni açısından ZT ve ZH alt boyutları ile aralarındaki farklılıklar anlamlı bulunmazken ($p>.05$), ölçek toplam boyutu ve ZP alt boyutunda ailesiyle birlikte yaşayan öğrencilerin, yurtda yaşayan öğrencilere göre daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları saptanmıştır ($p<.05$) (Tablo 4). Çolak ve arkadaşları (2018) ile Erdem ve arkadaşlarının (2005) yaptıkları çalışmalarda da öğrencilerin barındıkları yer değişkeni ile zaman yönetimini kullanma düzeyleri arasında bir farklılık olmadığı sonucuna varılmıştır.

Öğrencilerin bir işte çalışma durumu değişkeni ile ölçek toplam ve ZP, ZT alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılık bulunmazken ($p>.05$), ZH alt boyutunda, herhangi bir işte çalışmayan öğrencilerin çalışan öğrencilere göre puan ortalamalarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($p<.05$) (Tablo 3). Simpson ve Courtney (2002) öğrencilerin bir işte çalışmalarının yetersiz zaman planlamasına etki ettiğini bildirmişlerdir. Öğrencilerin zaman yönetimi becerilerini geliştirebilmeleri adına kurs alma durumu değişkeni açısından ZYE toplam ve ZP, ZT alt boyutları ile aralarındaki farklılıklar benzerlik gösterirken ($p>.05$), ZH alt boyutunda kurs almayan öğrencilerin zaman harcattırcılardan daha fazla kaçındıkları saptanmıştır ($p<.050$) (Tablo 3). Cleary ve Horsfall'a (2011) göre hemşirelik öğrencilerinin, gerek yüksek iş yükleri, gerekse acil durumlar karşısında işin doğası gereği dikkat dağıtıcı etkenlere karşı ve klinik öğrenmeye odaklanabilmek için etkili zaman yönetimi becerilerine sahip olmaları gerekmektedir. Alay ve Koçak (2002) ile Nadinloyi, Hajloo, Garamaleki ve Sadeghi (2013) çalışmalarında, zaman yönetimi becerisi yüksek öğrencilerin hem akademik hem de mesleki yaşamda başarı gösterdiklerini bildirmişlerdir. Bu bağlamda öğrencilerin zaman yönetimi becerilerini geliştirmeyi amaçlayan etkinliklerin yararlı olacağı düşünülmektedir.

Öğrencilerin algıladıkları ekonomik durum değişkeni ile ZYE toplam ve ZP, ZT alt boyut puan ortalamaları aralarındaki farklılıklar anlamlı bulunmazken ($p>.05$), ZH alt boyutunda ekonomik düzeyi orta olan öğrencilerin ortalamalarının, ekonomik durumu iyi olan öğrencilere göre daha yüksek olduğu saptanmıştır ($p=.034$) (Tablo 4). Aydın ve Koçak (2016) yaptıkları çalışmada, öğrencilerin ekonomik durumu iyileştikçe zaman yönetimi ortalamalarının da arttığını bildirirken, Er ve arkadaşlarının (2018) yaptıkları çalışmada, öğrencilerin ekonomik durumu kötüleştikçe zaman yönetimlerinin daha iyi olduğu belirtilmiştir. Elde edilen bu sonuçlardaki farklılık, öğrencilerin maddi olanakları arttıkça teknolojik araç gereçlere daha kolay sahip olabile olanağının olmasından kaynaklanabileceğini düşündürmektedir.

Çalışmada, öğrencilerin aile yapısı/tipi değişkeni ile ZYE toplam ve bütün alt boyutları arasındaki dağılımların benzerlik gösterdiği belirlenmiştir ($p>.05$) (Tablo 4). Lafçı ve Öztunç (2015) ile Uysal ve arkadaşlarının (2017) yaptıkları çalışmaların da benzer şekilde öğrencilerin aile yapıları ile ölçek boyutları arasındaki dağılımın uyum gösterdiği saptanmış olup aile yapısının zaman yönetimine etkisi olmadığı söylenebilir.

Sonuç ve Öneriler

Hemşirelik öğrencilerinin zaman yönetimi becerilerini belirlemek amacıyla yapılmış olan bu çalışmada, öğrencilerin zaman yönetimi becerilerinin ortalamanın üzerinde olduğu saptanmıştır. Kadın öğrencilerin zaman harcattırcılar konusunda, erkek öğrencilere göre daha yüksek puan ortalamasına sahip olduğu, 21 yaş ve üzerinde olan öğrencilerin zaman planlaması ve zaman yönetimi toplam boyutunda daha yüksek ortalamaya sahip oldukları belirlenmiştir. ZH alt boyutunda herhangi bir işte çalışmayan, zaman yönetimi konusunda kurs almayan öğrencilerin daha yüksek puan ortalamasına sahip olduğu bulunmuştur. Son sınıfta okuyan öğrencilerin zaman planlamasında daha yüksek puan ortalamaya sahip oldukları, ailesiyle birlikte yaşayan öğrencilerin ZP alt boyut ve ZYE ölçek toplam puan ortalamasının daha yüksek olduğu saptanmıştır. Ekonomik durumu orta olan öğrencilerin zaman harcattırcılar konusunda daha yüksek ortalamaya sahip oldukları belirlenmiştir.

Bu çalışma bulguları doğrultusunda;

- Hemşirelik öğrencilerinin zaman yönetimi becerilerinin geliştirilmesine yönelik uygulamalara ya da eğitimlere yer verilmesi,
- Zaman yönetimi konusunda öğretim elemanları tarafından öğrencilere danışmanlık yapılması,
- Zaman yönetimi ile ilgili broşür, kitapçık vb. hazırlanıp öğrencilerin zaman yönetimi konusunda farkındalıklarının artırılması, eğitimleri süresince zaman yönetimi konusunda öğretim elemanlarının iyi bir rol model olmaya çalışması önerilmektedir.

Etik Kurul Onayı: Bu çalışma için Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi, Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu

lundan 04.10.2019 tarih ve 92 sayılı etik kararı etik onay alınmıştır.

Çıkar Çatışması: Bildirilmemiştir.

Finansal Destek: Yoktur.

Katılımcı Onamı: Çalışmaya katılan öğrencilerden bilgilendirilmiş sözel onam alınmıştır.

Ethics Committee Approval: Ethics approval was obtained for this study from the Non-Invasive Clinical Research Ethics Committee of Çukurova University Faculty of Medicine, dated 04.10.2019 and numbered 92.

Conflict of Interest: Not declared.

Funding: None.

Informed Consent: Informed verbal consent was obtained from the students who participated in the study.

Kaynaklar

Alay, S. & Koçak, S. (2003). Üniversite öğrencilerinin zaman yönetimleri ile akademik başarıları arasındaki ilişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, (35), 326-35.

Alay, S. & Koçak, S. (2002). Zaman yönetimi anketi: Geçerlik ve güvenilirlik. *Hacettepe Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, 9-13.

Aydın, K. S. & Koçak, S. (2016). Üniversite öğrencilerinin zaman yönetimi becerileri ile akademik erteleme düzeylerinin incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 17-38.

Cleary, M. & Horsfall, J. (2011). Developing students' time management skills in clinical settings: Practical considerations for busy nursing staff. *The Journal of Continuing Education in Nursing*, 42(6), 248-9.

Çolak, F.D., Akyürek, G., Abaoğlu, H. & Bumin, G. (2018). Üniversite öğrencilerinde zaman yönetimi becerileri ile iyilik hali arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Ergoterapi ve Rehabilitasyon Dergisi*, 6, 43-48.

Er, F., Tashan, A. & Aslan, D. S. (2018). The Relationship between time management skills and use of social networking in university students. *International Journal of Scientific and Technological Research*, 4(8), 71-77.

Erdem, R., Piriñçi, E. & Dikmetaş, E. (2005). Üniversite öğrencilerinin zaman yönetimi davranışları ve bu davranışların başarı ile ilişkisi. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(14), 167-77.

Ezincanlı, S., Zaybak, A. & Khorshid, L. (2015). Hemşirelik öğrencilerinin sağlıklı yaşam biçimi davranışları ve zaman yönetimi becerileri. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 31(2), 8-25.

Ertug, N., Faydali, S. (2018). Investigating the relationship between self-directed learning readiness and time management skills in Turkish undergraduate nursing students. *Nursing Education Perspectives*, 39(2), 2-5.

Kaplan, D. (2009). Antik çağda zaman, konik güneş saatleri ve smintheion örneği. *Anadolu/Anatolia*, 35, 87-97.

Karaçor, M., Çatır, O. & Sakallı, K. (2019). Kişilik özelliklerinin zaman yönetimi becerilerine etkisi: Meslek yüksekokulu öğrencileri üzerinde bir araştırma. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(21), 118-30.

Kaya, H., Kaya, N., Palloş, A. Ö. & Küçük, L. (2012). Assessing time-management skills in terms of age, gender, and anxiety levels: A study on nursing and midwifery students in Turkey. *Nurse Education in Practice*, 12(5), 284-288.

Kışla, A. (2017). Hastane yöneticilerinde etkin zaman yönetimi (Yüksek Lisans Tezi). Namık Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Tekirdağ, Türkiye. [YOKTEZ https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp)

Kibar, B., Fidan, Y. & Yıldırım, C. (2014). Öğrencilerin zaman yönetimi becerileri ile akademik başarıları arasındaki ilişki: Karabük Üniversitesi. *Business & Management Studies: An International Journal*, 2(2), 136-153.

Kim, H. Y., Kim, S. Y., Seo, H. W. & So, E. H. (2011). Time management behavior and self-efficacy in nursing students. *Journal of Korean Academy of Nursing Administration*, 17, 293-300.

Köse, D., Çınar, N. & Akduran, F. (2012). Hemşirelik öğrencilerinde internet bağımlılığının kişilik özellikleri ve zaman yönetimi ile ilişkisi. *Sakarya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 16(3), 227-233.

Lafçı, D. & Öztunç, G. (2015). The relationship between time management skills with the anxiety levels of nursing students. *Gaziantep Medical Journal*, 2(3), 164-171.

- Meda, S. A., Gueorguieva, R. V., Pittman, B., Rosen, R. R., Aslanzadeh, F., Tennen, H., ...Pearlson, G. D. (2017). Longitudinal influence of alcohol and marijuana use on academic performance in college students. *PLoS One*, 12(3), 1-16.
- Mirzaei, T., Oskouie, F. & Rafii, F. (2012). Nursing students' time management, reducing stress and gaining satisfaction: A grounded theory study. *Nursing & Health Sciences*, 14(1), 46-51.
- Nadinloyi, K. B., Hajloo, N., Garamaleki, N. S. & Sadeghi, H. (2013). The study efficacy of time management training on increase academic time management of students. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 84, 134-8.
- Nayak, S. G. (2019). Impact of procrastination and time-management on academic stress among undergraduate nursing students: A cross sectional study. *International Journal of Caring Sciences*, 12(3), 1480-1486.
- Ören, K. (2016). İşletmelerde verimlilik ve performansın artırılmasında zaman yönetimi. *Hak İş Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, 5(11), 186-203.
- Shafii, M., Dehghanpour, F., Akbari, R., Kamali Ardakani, M., Baghian, N. & Dehghani Tafti, A. (2018). The relationship between time management and the academic achievement motivation in students: A case study among the students of the public health school in Yazd Shahid Sadoughi University of Medical Sciences in 2016. *Management Strategies in Health System*, 3(2), 135-143.
- Simpson, E. & Courtney, M. (2002). Critical thinking in nursing education: Literature review. *International Journal of Nursing Practice*, 8(2), 89-98.
- Uysal, N., Sözeri, E., Selen, F. & Bostanoğlu, H. (2017). Hemşirelik bölümü öğrencilerinin zaman yönetimi becerileri ve yaşam doyumlarının belirlenmesi. *Journal of Academic Research in Nursing*, 3(1), 30-36.
- Yavaş, Ü., Öztürk, G., Açıkkel, C. H. & Özer, M. (2012). Tıp Fakültesi öğrencilerinin zaman yönetimi becerilerinin değerlendirilmesi. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 11(1), 5-10.
- Yousefi, S., Hrsej, Z., Jannat Alipour, Z., Afrrouz, M. & Navabi, N. (2017). The relationship between time management skills and academic achievement in nursing and public health students. *Biannual Journal of Medical Education Education Development Center (edc) Babol University of Medical Sciences*, 5(2), 29-40.